

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

ХІХ щорічної науково-практичної конференції
викладачів, аспірантів, співробітників та студентів

"АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ"

*Сесія. Ящіуальні проблеми
Бошщхньої освіти: інноваційні
шляхи ^вирішення*

15 травня

Мукачево - 2014

Конструктивно-динамічні вміння забезпечують вихователю можливість бачити «завтрашній день» вихованців, щоб проектувати особистість кожної дитини і групи в цілому.

*Науковий керівник: Іванова В.В., к.психол.н., доцент
Боршош Т., студент групи ДО-Іс*

Вікові особливості сприйняття дитячих анімаційних фільмів та телепрограм

Вже більш ніж півстоліття мультфільми органічно увійшли у наше життя і являються невід'ємною складовою дитинства. Мультиплікаційний фільм у рамках буденної свідомості пересічного глядача сприймається як виключно продукт для дітей, покликаний розважати та повчати дитячу глядацьку аудиторію.

В усі часи вплив казок, мультиплікаційних фільмів та дитячих передач на формування особистості дитини був дуже великий. Сьогодні, коли спостерігається своєрідний процес заміни прочитаних або переказаних книг і історій на анімовані картини, такий вплив тільки зростає.

За даними досліджень зарубіжних дослідників факторами, що зумовлюють реагування глядача на кінопродукцію та становлення моральних якостей і властивостей особистості, є: об'єктивні характеристики екранного продукту, ситуація перегляду, вік і стать. Серед особистісних характеристик: це емпатійність, рівень агресивності, прагнення до переживання гострих відчуттів, тривожність. Такі характеристики телебачення, як звук, зображення сприймаються дошкільниками одночасно органами відчуття (зором і слухом), безпосередньо пов'язані з емоційною сферою дитини, тому є вирішальними, коли ми говоримо про вплив на психіку особистості, про виховання соціальних почуттів, настроїв, звичок, моральної свідомості. Дослідження показують, що в дошкільному віці діти сприймають зміст програми за сюжетними блоками. Як правило, їх захоплює масштабність, швидка зміна темпу, гучна музика, дитячі голоси, тощо і часто це спрямовує їхню увагу повз повільні сцени, в яких демонструються повчальні діалоги.

Психіка дитини дошкільного віку сприймає інформацію буквально. Тобто, якщо дитина переглядає мультфільм, де постійно лупцюють та шкочуть, насміхаються та зневажають, а ми - дорослі - це схвалюємо, то все побачене сприймається як нормальне явище, яке дозволено впроваджувати в життя. Але згодом батьки шоковані поведінкою своєї дитини і шукають відповідь на питання, чому раптом дитина під час гри виявляє агресію, дозволяє собі речі, які не є характерними з огляду на виховання в сім'ї. Важливо зауважити, що механізми роботи сучасного

телебачення часто є такими, що враховуючи інтереси та потреби аудиторії, використовуючи різноманітні художні засоби, пропонують такий продукт, який не вміщує моральної інстанції. Головне питання, яке постає при аналізі мультфільмів з психологічної точки зору, полягає у тому, чи відповідають ті чи інші мультиплікаційні продукти реальним віковим можливостям сприйняття, потребам та запитам наймолодших глядачів.

За даними експериментальних досліджень українська дитина просиджує щодня перед телевізором в середньому чотири години. Одночасно досить багато часу дошкільники безконтрольно переглядають програми, адресовані дорослій аудиторії. Статистика засвідчує, що якщо дитина протягом 3-4 годин на добу дивитиметься телевізор, то ще до закінчення початкової школи вона побачить приблизно 8 000 убивств.

За допомогою телебачення у свідомості дитини створюється образ реальності, виробляється стиль і лінія поведінки, формується ставлення до життя.

Наукові розробки вчених-теоретиків, вітчизняні і зарубіжні соціологічні дослідження говорять про наявність певних вікових груп, які відрізняються своїми перевагами у виборі тих або інших телепрограм. Вимога до дитячого мультиплікаційного продукту передбачає урахування вікових можливостей сприйняття дитини.

Дотримуючись чіткого розподілу телепередач з урахуванням психічного і вікового розвитку дитини, українські телевиробники можуть досягнути високих результатів у створенні якісного дитячого телепродукту. В основі подібної типології мають лежати критерії періодизації вікового та психічного розвитку дитини:

- провідний тип діяльності дитини в певний період;
- - соціальна ситуація розвитку;
- кризи дитячого віку.

Охарактеризуємо зміни у психології і свідомості дитини в дошкільному дитинстві.

Раннє дитинство. Це найменш вивчена вікова група, якій українське телебачення ніколи не приділяло уваги. Провідна діяльність дитини на цьому етапі - наочна, спрямована на засвоєння суспільно вироблених способів дії з предметами. Відбувається інтенсивний розвиток мовлення та інтелекту.

Основне психологічне надбання дитини в цьому віці - можливість порівняти свої дії з діями дорослої людини. В перші тижні життя приглушений звук телевізора лише заколисує дитину, але вже за 2 - 3 місяців він повертає голову до світла екрану, та ще через 2 місяці реагує на знайому заставку. У цьому віці дитина досить чутливо реагує на рекламу.

